

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se důvodů zmatečnosti §u 281 čís. 9 a 10 tr. ř. (správně §u 281 čís. 9 a), b) a c) tr. ř.), nelze přiznati oprávnění. S hlediska §u 281 čís. 9 a) a c) tr. ř. upírá stížnost okresní nemocenské pokladně aktivní legitimaci k obžalobě, poněvadž jest osobou právnickou; členům představenstva této pokladny pak legitimaci k soukromé obžalobě, poněvadž zvlášť proti nim výčitky vzneseny nebyly. V onom směru nutno zdůrazniti, že kromě osobám fyzickým zákonodárce v §u 492 tr. zák. poskytl ochranu cti i korporacím zákonem uznaným. Korporace ty jsou v §u 492 tr. zák. vyjmenovány v těsné spojitosti s veřejnými úřady a s jednotlivými orgány vlády, takže podle tohoto doslovu zákona jest zjevná tendence, by kromě fyzickým osobám poskytnuta byla ochrana cti i takovým sdružením, kterým pro důležitost oboru jejich působnosti přináležejí jistý význam veřejnoprávní. Že tyto předpoklady platí u okresních nemocenských pokladen v plné míře, je nepochybné, běrou-li se v úvahu důležité veřejnoprávní úkoly těchto pokladen, které v zájmu pracujícího lidu podle zvláštních zákonů předpisů a to pod stálým dozorem vlády plní. Jest proto jasno, že okresní nemocenská pokladna jako zákonem uznaná korporace k podání soukromé obžaloby podle §u 492 tr. zák. byla oprávněna.

Avšak i členům představenstva této korporace přísluší kromě toho soukromé právo obžalobní (viz na příklad rozhodnutí č. 2129 sb. n. s.), pokud v útoku proti právnické osobě (korporaci) byla současně vyjádřena urážka na cti těchto na správě tohoto sdružení spolupůsobících osob. Tu zjišťuje soud, zkoumaje podle volného uvažování obsah článku, že vedle okresní nemocenské pokladny jakožto korporace i členové představenstva znatelným způsobem viněni byli, že své právo dozorčí nevykonávají podle povinnosti, a že při četných nepřístojnostech při ošetřování nemocných opomenuli zjednatí potřebnou nápravu. Pouhým tvrzením opaku skutkového zjištění učiněného soudem podle volného přesvědčení nedoličuje stížnost žádný z důvodů zmatečnosti uvedených v §u 281 tr. ř., obzvlášť hmotněprávní důvod čís. 9 a) neb c) §u 281 tr. ř., k němuž se vyhledává, by, vycházejíc z onoho skutkového zjištění, prokázala, že došlo k odsuzujícímu výroku následkem mylného výkladu zákona.

Čís. 2479.

S hlediska §u 260 čís. 1 tr. ř. stačí, je-li ve výroku rozsudku trestný čin vypsán pouze všeobecně slovy, vystihujícími slovy zákona jednotlivé formy trestné spoluviny podle §u 5 tr. zák. a podrobnosti jsou uvedeny v důvodech.

Pro skutkovou podstatu spoluviny na zločinu krádeže podle §§ů 5, 171, 173 tr. zák. nezáleží na tom, že krádež byla spáchána na jiné osobě, než bylo umluveno mezi pachatelem a návodcem.

(Rozh. ze dne 16. září 1926, Zm II 164/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 26. ledna 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na krádeži ve smyslu §§ 5, 171, 173 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 8, 9 a) Šu 281 tr. ř. S hlediska důvodu zmatku čís. 5 vytýká především, že rozsudekový výrok, vztahující se na stěžovatele, je vadným, nevyhovuje totiž předpisu Šu 260 čís. 1 tr. ř., poněvadž prý neoznačuje skutkových okolností, které by trestný čin stěžovatelův individualisovaly, nýbrž je v něm pouze doslovně citován § 5 tr. zák. a nepraví se v něm vůbec, zda a jakým způsobem nadržoval stěžovatel trestnému činu obžalovaného Viléma K-e. Výtka, kterou věcně uplatňován je vlastně důvod zmatečnosti čís. 3 Šu 281 tr. ř., je bezdůvodna. Jako skutek, jímž byl stěžovatel vinným uznán, uvádí se pod čís. 2 rozsudekového výroku, že stěžovatel krátce před tím, než obžalovaný Vilém K. spáchal (v noci ze dne 13. na den 14. listopadu 1925) zločin krádeže, vyličený pod čís. 1 rozsudekového výroku, se s ním v M. domluvil, by Vilém K. ve společnosti s Vladimírem D-em odcizil pro svůj užitek z držení a bez přivolení otce D-ova obilí v ceně převyšující 200 Kč. Toto vyličení skutku stěžovatelova ve výroku rozsudekovém vyhovuje předpisu Šu 260 čís. 1 tr. ř. zejména i potud, pokud dlužno podle tohoto předpisu uvést v rozsudku výslovně ony skutkové okolnosti, které podmiňují určitou trestní sazbu. Jinak je cílem onoho předpisu pouze, by skutek obžalovaného byl v rozsudekovém výroku dostatečnou měrou individualisován tak, by nemohlo dojít k záměně jeho se skutkem jiným. Naproti tomu podrobné vyličení konkrétních okolností skutku náleží až do rozhodovacích důvodů rozsudekových. Tomu je tak zejména ohledně oněch skutkových okolností, na nichž je zbudován rozsudekový výrok podle Šu 260 čís. 2 tr. ř., totiž výrok o tom, který trestný čin je založen oněmi skutečnostmi, jež rozsudek běže za prokázány a jimiž obžalovaný byl uznán vinným (§ 260 čís. 1 tr. ř.). Stačí tudíž, je-li ve výroku napadeného rozsudku trestný čin stěžovatelův vypsán pouze všeobecně slovy, vystihujícími slovy zákona jednotlivé formy trestné spoluviny podle Šu 5 tr. zák., a uvádí-li se teprve v jeho rozhodovacích důvodech, ve kterých podrobnostech oné úmluvy stěžovatelovy s obžalovaným K-em, uvedené v rozsudekovém výroku, spatřuje rozsudek ony jednotlivé zákonné formy jeho trestné činnosti. Z rozhodovacích důvodů je zjevně zcela nepochybně, že trestnou činnost stěžovatelovu shledal nalézací soud v jeho rozhovoru s obžalovaným K-em jak ze dne 8. listopadu, tak ze dne 13. listopadu 1925, takže také v tomto ohledu neprávem vytýká zmateční stížnost rozsudekovému výroku vadnost, nejasnost a neúplnost.

K největší části ostatních výtek, jež činí zmateční stížnost rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5, dále k výtce důvodu zmatku podle čís. 8 a posléze i k převážné většině oněch námitek, jimiž odporuje zma-

teční stížnost napadenému jí výroku rozsudkovému, uplatňujíc důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., zavdala jí podnět okolnost, že stěžovatelův skutek, zakládající skutkovou podstatu spoluviny na zločinu krádeže ve smyslu §§ů 5, 171, 173 tr. zák., spatřuje rozsudek v tom, že se stěžovatel domluvil s obžalovaným K-em ohledně krádeže, která měla býti spáchána tímto ve společnosti s Vladimírem D-em na otc i p o s l é z j m e n o v a n é h o, kdežto obžalovaný K. byl uznán vinným zločinem krádeže ve smyslu §§ů 171, 173, 174 II c), 176 II a), b) tr. zák., spáchaným jím samotným na jeho zaměstnavateli J o s e f u V-ém. Trestnou činnost stěžovatelovu spatřuje rozsudek v tom, že, když mu obžalovaný K. dne 8. listopadu 1925 nabídl, že mu prodá 1 q rži (žita) a 1 q ječmene po 100 Kč, kteréžto obilí prý má rolnický syn Vladimír D. uschováno na humně ve slámě, a při tom podotkl, že obilí to musí býti ještě v neděli pryč, ježto D. potřebuje peníze, stěžovatel přistoupil na nabídku K-ovu, řekl mu, kam má ono obilí složit a souhlasil s požadovanou cenou, dále v tom, že, když ho obžalovaný K. dne 13. listopadu 1925 znovu navštívil a mu sdělil, že mu téže noci donesl 1 q ječmene a 1 q rži, stěžovatel s tím souhlasil a prohlásil, že K. má obilí složit na dvoře na desky, on však že nechce nic o tom vědět, když K. bude při tom chycen. V rozhodovacích důvodech připouští se výslovně, že stěžovatel sice nevěděl o záměru K-ově, že odcizí obilí svému zaměstnavateli V-ému, ale že věděl stěžovatel podle přesvědčení nalézacího soudu, že obilí, jehož koupě se týkala úmluva mezi ním a K-em, má býti teprve odcizeno. Rozsudek dospívá posléze k závěru, že okolnost, že K. odcizil obilí jinde, než bylo smluveno, je lhostejnou a že vina stěžovatelova je jeho jednáním prokázána i tehdy, kdyby K. nebyl měl s D-em vůbec nijaké úmluvy a kdyby si byl vše to, co o něm vykládal stěžovateli, vymyslíl.

Právnímu názoru, který tímto rozsudkovým závěrem došel výrazu, dlužno přisvědčiti. Stěžovatel byl napadeným rozsudkem uznán vinným spoluvinou na zločinu krádeže ve smyslu §§ů 5, 171, 173 tr. zák. Jeho úmysl směřoval podle rozsudkového výroku k tomu, by Vilémem K-em byla (ve společnosti s Vladimírem D-em) spáchána krádež obilí v ceně převyšující 200 Kč. Krádež, obžalovaným K-em (samotným) podle rozsudku pak skutečně spáchaná, kryje se s krádeží, kterou měl na mysli stěžovatel, jak co do předmětu (obilí) a jeho množství (celkem 2 q obilí), tak zejména pokud jde o jeho cenu (více než 200 Kč), odůvodňující jedinou zločinnou kvalifikaci, na kterou uznáno bylo rozsudkem vzhledem na trestnou činnost stěžovatelovu. Jediné, čím se skutek, spáchaný obžalovaným K-em, různí od činu, k jehož spáchání směřoval úmysl stěžovatelův, je tudíž osoba skutečně okradeného na jedné straně a toho, na němž krádež spáchána býti měla podle předpokladu stěžovatelova v době jeho trestné činnosti na straně druhé. Než tato okolnost nedotýká se nikterak správnosti rozsudkového výroku, podle něhož stěžovatel vyvinul trestnou činnost, zakládající skutkovou podstatu spoluviny ve smyslu Šu 5 tr. zák., ohledně zločinu krádeže, obžalovaným K-em zamýšleného, a jakž vzhledem k onomu závěru rozhodovacích důvodů dodati lze, jím pak, byť na jiné osobě také skutečně spáchaného.

Zejména nebylo by na místě spatřovati v tom, že krádež byla spáchána na jiné osobě, než bylo smluveno mezi stěžovatelem a K-em, excessus mandati, který by stěžovatele sprostřoval trestné zodpovědnosti, neboť stěžovatel se nehájil v ten rozum, že by byl trestné činnosti, odpovídající pojmu spoluviny, nepředsevzal, kdyby byl věděl, že krádež má býti spáchána na někom jiném než na otci Vladimíra D-a, zejména na K-ově zaměstnavateli Josefu V-ém. Jest proto bezpodstatnou především již výtku, činěná rozsudku zmateční stížností s hlediska důvodu zmatku čís. 5 Šu 281 tr. ř. v ten rozum, že rozsudek nezjišťuje, zda byl stěžovatel rozhodnut koupiti a převzítí obilí od obžalovaného K-e i v tom případě, kdyby je odcizil Josefu V-ému. Zřeteli na změnu situace, přivoděnou tím, že krádež nebyla obžalovaným K-em spáchána na otci Vladimíra D-a, jak bylo smluveno mezi ním a stěžovatelem, nýbrž na osobě jiné, učinil nalézací soud zadost tím, že trestnou činnost stěžovatelovu nekvalifikoval v rozsudku ani podle Šu 174 II a) tr. zák., kterážto kvalifikace by jinak přicházela v úvahu vzhledem k tomu, že podle oné úmluvy bylo by šlo o krádež, která měla býti spáchána dvěma pachateli jako spoluzloději, ani podle Šu 174 II c) tr. zák., ač tato kvalifikace byla ohledně trestného činu obžalovaného K-e dána tím, že krádež spáchal na věcech uzamčených.

Čís. 2480.

»Stranictvím« ve smyslu Šu 104 tr. zák. jest jakékoliv nadržování určité straně, třebaš nebylo úmyslným poškozením někoho jiného.

Nadržuje-li úředník někomu určitým způsobem u vědomí, že tím někoho jiného poškozuje, nejde o stranictví ve smyslu Šu 104 tr. zák., nýbrž o zločin zneužití moci úřední podle Šu 101 tr. zák.

Jde o »stranictví«, nakládá-li berní úředník s berní věcí určité strany výjimečně, informuje-li ji trvale o stavu věci, vydává jí k informaci prvopisy úředních spisů, třebaš měla nárok, by jí v jednotlivých případech byla sdělena určitá data v její věci.

Skutková podstata zločinu brání darů ve věcech úředních podle Šu 104 tr. zák. druhý případ předpokládá, že dar nebo prospěch byl pachateli poskytnut neb aspoň slíben před jednáním, opodstatňujícím stranictví.

Druhá věta Šu 104 tr. zák. má na mysli nejen podplacení úředníků skupin v první větě uvedených, nýbrž podplacení úředníků vůbec; vyžaduje se pouze, by úředník spáchal čin při obstarávání oněch prací, jimiž jest v úřadě pověřen; nezáleží na tom, že nebyl pověřen rozhodováním (vyměřováním daně).

Spoluvina (§ 5 tr. zák.) na zločinu podle Šu 104 (druhý případ) tr. zák. jest možna, jde-li o činnost odchylnou od jednání ve smyslu §§u 105, 311 tr. zák. a Šu 2 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n.